

Acharya in Rigveda

Set No. 1

SV DV Question Booklet No.

16P/274/8

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words)

Code No (284)

Serial No. of OMR Answer Sheet

(20/6)

Day and Date

(Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- (Use only *blue/black ball-point pen* in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)
1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
 2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope*.
 3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
 4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
 5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
 6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
 7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
 8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
 9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
 10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
 11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
 12. Deposit only **OMR Answer Sheet** at the end of the Test.
 13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
 14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

72

16P/274/8

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

16P/274/8

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours

Full Marks : 450

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 450

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3** (तीन) अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. वेदाध्ययनम् कदा भवति?

(1) काम्यकर्मणि (2) यथेच्छम् (3) नित्यकर्मणि (4) नैमित्तिककर्मणि

02. द्राहयायण श्रौतसूत्रं कस्य वेदस्य प्रातिनिध्यं करोति?

(1) अथर्ववेदस्य (2) ऋग्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) यजुर्वेदस्य

03. आश्वलायनश्रौतसूत्रस्य कस्मिन् वेदे अन्तर्भावः भवति?

(1) ऋग्वेदे (2) सामवेदे (3) अथर्ववेदे (4) यजुर्वेदे

16P/274/8

04. ऋग्वेदभाष्यं केन रचितम्?
(1) रामगोपालेन (2) आचार्यविश्वश्रवसा
(3) आचार्यदयानन्देन (4) युधिष्ठिरमीमांसकेन
05. आश्वलायनश्रौतसूत्रे कति अध्यायाः भवन्ति?
(1) 17 (2) 12 (3) 14 (4) 16
06. निरुक्ते कियन्तः काण्डा भवन्ति?
(1) 5 (2) 3 (3) 7 (4) 6
07. वेदापौरुषेयत्वं केन मन्यते?
(1) पतञ्जलिना (2) गौतमेन (3) जैमिनिना (4) कपिलेन
08. श्रौतपदार्थनिर्वचनम् केन विरचितम्?
(1) वेणीरामगोडेन (2) चिन्नस्वामिना (3) युधिष्ठिरमीमांसकेन (4) रामनाथदीक्षितेन
09. भावना कतिधा भवति?
(1) 8 (2) 2 (3) 6 (4) 5
10. शबरस्वामी जात्या कः आसीत्?
(1) ब्राह्मणः (2) शूद्रः (3) क्षत्रियः (4) वैश्यः
11. जैमिनिमहामुनेः गुरुः कः आसीत्?
(1) क्षान्तनवाचार्यः (2) स्फोटायनः (3) व्यासः (4) वैशम्पायनः
12. “वज्री” इति पदं विशेषणमस्ति -
(1) वरुणस्य (2) इन्द्रस्य (3) शङ्करस्य (4) सूर्यस्य
13. ऐतरेयोपनिषत् केन वेदेन अनुस्यूता?
(1) अथर्वणा (2) यजुषा (3) साम्ना (4) ऋचा

14. विद्यावाचस्पतिमधुसूदनः ओझाः कस्य प्रदेशस्य राज्ञः सभापण्डितः आसीत्?
- (1) हरियाणाप्रदेशस्य (2) बिहारप्रदेशस्य
(3) वङ्गप्रदेशस्य (4) राजस्थानप्रदेशस्य
15. मोकसमूरमहोदयः वेदानुशीलनं कुत्र कृतवान् ?
- (1) फ्रांसदेशे (2) जर्मनदेशे (3) अमेरिकायाम् (4) भारतभूमौ
16. उपनिषद्ग्रन्थे वर्ण्यविषयः कः?
- (1) नामधेयः (2) दानम् (3) ब्रह्म (4) संस्तुतिः
17. यज्ञेभ्यः उत्पद्यते किम् ?
- (1) धर्मः (2) अपूर्वः (3) अर्थः (4) मोक्षः
18. वेदस्य सनातनो विद्वान् क आसीत् ?
- (1) दयानन्दः (2) पिटर्सनः (3) मैकसमूलरः (4) सायणः
19. आयुर्वेदः कस्य वेदस्योपवेदः?
- (1) अथर्ववेदस्य (2) यजुर्वेदस्य (3) ऋग्वेदस्य (4) सामवेदस्य
20. वेदस्य स्वतः प्रामाण्यत्वे किं मानमस्ति ?
- (1) दुःखनिवृत्तिसाधनप्रमाणम् (2) ईश्वरप्रोक्तप्रमाणम्
(3) प्रमाणाभावप्रमाणम् (4) अग्निवर्णनप्रमाणम्
21. जातवेदाः कः अस्ति?
- (1) इन्द्रः (2) वायुः (3) वरुणः (4) अग्निः

16P/274/8

22. कां देवतां सूर्यस्य पत्नी माता च कथयति?
(1) दितिः (2) उषः (3) पृथिवी (4) अदितिः
23. 'उपनिषद्' शब्दे कः धातुरस्ति?
(1) धा (2) सद् (3) पठ् (4) गम्
24. "वैदिक इण्डेक्स" अयं ग्रन्थः केन विरचितः?
(1) व्यानिसेन (2) मैक्समूलरेण (3) ग्रीफिथेन (4) मैकडानलेन
25. याज्यापुरोनुवाक्यादयो धर्माः कस्मिन् वेदे विद्यन्ते?
(1) यजुषि (2) साम्नि (3) ऋचि (4) आथर्वणि
26. "मन्त्रश्च ब्राह्मणं चेति द्वौ भागौ तेन मन्त्रतः" एतद् वचनं कस्य?
(1) सायणस्य (2) आचार्यशङ्करस्य
(3) शौनकस्य (4) लौगाक्षिभास्करस्य
27. ऋग्वेदस्य ऋत्विक् कः?
(1) अध्वर्युः (2) होता (3) उद्गाता (4) ब्रह्मा
28. "वाचा विरूपनित्यया" इति कस्य वचनम्?
(1) स्मृतेः (2) पुराणस्य (3) श्रुतेः (4) महाभारतस्य
29. वेदाङ्गज्योतिषस्य प्रणेता कः?
(1) भास्करः (2) लगधः (3) वरस्वचः (4) हलायुधः

30. चोदना शब्दस्य कः अर्थः?
 (1) आरण्यकभागः (2) समग्रवेदः (3) संहिताभागः (4) ब्राह्मणभागः
31. अग्निसूक्तस्य मण्डलक्रमः कः?
 (1) 10 (2) 9 (3) 4 (4) 1
32. "सरमापणि-" संवादसूक्तस्य मण्डलक्रमः कः?
 (1) 10/108 (2) 10/10 (3) 10/95 (4) 10/121
33. "अग्निमीके" इति सूक्तस्य छन्दः?
 (1) त्रिष्टुप् (2) पङ्क्तिः (3) अनुष्टुप् (4) गायत्री
34. दोहननिर्वापादयः कस्मिन् वेदे विद्यते?
 (1) आथर्वणि (2) ऋचि (3) यजुषि (4) साम्नि
35. शोधः इत्यत्र कः धातुरस्ति?
 (1) सू (2) शुध् (3) शुच् (4) शो
36. शिक्षापटलं कस्मिन् पटले विद्यते?
 (1) 18 (2) 13 (3) 15 (4) 16
37. छन्दः पटलं कस्मिन् पटले अस्ति?
 (1) 16 (2) 11 (3) 10 (4) 8
38. ऋग्वेदस्य गोत्रं किम्?
 (1) भारद्वाजसः (2) काश्यपसः (3) आत्रेयसः (4) वैखानसः

16P/274/8

39. स्वरपटलं कस्मिन् पटले विद्यते?

- (1) 4 (2) 8 (3) 3 (4) 6

40. शाङ्खायनब्राह्मणं कस्य वेदस्य?

- (1) यजुर्वेदस्य (2) अथर्ववेदस्य (3) ऋग्वेदस्य (4) सामवेदस्य

41. “सम्पूर्णमृषिवाक्यन्तु सूक्तमित्यभिधीयते” वाक्यमिदं कस्य?

- (1) व्यासस्य (2) शौनकस्य (3) जैमिनेः (4) याज्ञवल्क्यस्य

42. अधस्ताल्लिखितस्य कस्य ग्रन्थस्य प्रणेताचार्यः सायणः?

- (1) न्यायप्रकाशस्य (2) श्लोकवार्तिकस्य
(3) मीमांसापरिभाषायाः (4) ऋग्वेदभाष्यभूमिकायाः

43. ऋक्तन्त्रं कस्य वेदस्य कृते?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) सामवेदस्य (3) यजुर्वेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

44. शतपथब्राह्मणस्य भाष्यकारः कः?

- (1) दयानन्दस्वामी (2) करपात्रस्वामी (3) हरिस्वामी (4) धूर्तस्वामी

45. निरुक्तग्रन्थे कियन्तः अध्यायाः सन्ति?

- (1) 14 (2) 12 (3) 6 (4) 17

46. वेदस्यापौरुषेयतायाः परिपोषकः कः?

- (1) मीमांसा (2) वैशेषिकम् (3) सांख्यम् (4) न्यायः

47. भगवान् आद्यशङ्कराचार्यः कियतीनामुपनिषदां भाष्यं कृतवान्?
 (1) 15 (2) 13 (3) 10 (4) 7
48. ऋग्वेदस्य संहिताभागे कियन्तः अध्यायाः?
 (1) 90 (2) 64 (3) 70 (4) 82
49. ऋग्वेदस्य शिक्षा का?
 (1) पाणिनीया (2) पाराशरी (3) वैयासिकी (4) नारदीया
50. संसारस्य प्राचीनतमः ग्रन्थः कः?
 (1) अथर्ववेदः (2) सामवेदः (3) ऋग्वेदः (4) यजुर्वेदः
51. ऋक्शब्दस्यार्थः भवति?
 (1) स्तुतिः (2) शंसनम् (3) अभिमर्शनम् (4) गानम्
52. शाखां शाखां प्रति इति लक्षणमस्ति?
 (1) शाखायाः (2) निरुक्तस्य (3) प्रातिशाख्यस्य (4) ब्राह्मणस्य
53. “पावका नः सरस्वती” इति मन्त्रः वर्तते?
 (1) प्रथमसूक्तस्य (2) द्वितीयसूक्तस्य (3) तृतीयसूक्तस्य (4) चतुर्थसूक्तस्य
54. गायत्रीच्छन्दः वर्तते?
 1) प्रथमसूक्तस्य (2) द्वितीयसूक्तस्य (3) तृतीयसूक्तस्य (4) चतुर्थसूक्तस्य
55. वह्निः इति शब्दस्यार्थः भवति?
 (1) यूना (2) अग्निः (3) रज्जुः (4) दर्भः

16P/274/8

56. "दूतं वृणीमहे" इति मन्त्रेण स्तूयते?

- (1) सोमः (2) इन्द्रः (3) अग्निः (4) पूषा

57. अध्वरशब्दस्यार्थो भवति?

- (1) यमः (2) ऋत्विक् (3) यज्ञः (4) अग्निः

58. नाक-शब्दस्यार्थो भवति?

- (1) हनुः (2) दुःखम् (3) स्वर्गः (4) नासिका

59. मातरिश्वाशब्दस्यार्थो भवति -

- (1) माता इव ईश्वरीयस्य (2) गन्धर्वः
(3) मातुःसम्बन्धिनः (4) वायुः

60. धर्मे प्रमाणानि भवन्ति?

- (1) 10 (2) 4 (3) 6 (4) 8

61. अज्ञातस्य ज्ञापकं वाक्यमस्ति -

- (1) अनुवादः (2) विधिः (3) गुणविधिः (4) अर्थवादः

62. "यागादिरेव" कः?

- (1) देवः (2) लोकः (3) धर्मः (4) अर्थः

63. कृत्सनाङ्गानामुपदेशः इति लक्षणमस्ति -

- (1) प्रधानयज्ञस्य (2) विकृतयज्ञस्य (3) प्रकृतयज्ञस्य (4) अङ्गयज्ञस्य

64. प्रयाजाः भवन्ति -

- (1) 9 (2) 4 (3) 5 (4) 7

65. नासदीयसूक्तस्य प्रतिपाद्यं किम्?
 (1) सृष्टिः (2) दानम् (3) संहारः (4) स्तुतिः
66. विकृतिपाठः कतिधा?
 (1) 10 (2) 9 (3) 8 (4) 7
67. ऋषिः कः आसीत्?
 (1) मन्त्रलेखकः (2) मन्त्रवाचकः (3) मन्त्रद्रष्टा (4) मन्त्रकर्ता
68. 'गच्छति' इत्यत्र कः धातुरस्ति?
 (1) पा (2) पठ् (3) गम् (4) गच्छ्
69. मीमांसकमते वेदः कतिधा भवति?
 (1) 12 (2) 7 (3) 6 (4) 5
70. "पञ्च-पञ्चनखाः भक्ष्या" इत्युदाहरणमस्ति कस्य विधेः?
 (1) विनियोगविधेः (2) नियमविधेः (3) परिसंख्याविधेः (4) उत्पत्तिविधेः
71. स्वाध्यायोऽध्येतव्यः इत्यत्र स्वाध्याय पदस्य कः समासः भवति?
 (1) द्विगुः (2) बहुव्रीहिः (3) तत्पुरुषः (4) कर्मधारयः
72. आश्वलायनस्य गुरोर्नाम किम्?
 (1) व्यासः (2) वैशम्पायनः (3) शौनकः (4) बृहस्पतिः
73. आश्वलायनगृह्यसूत्रस्य वृत्तिकारः कः?
 (1) शालिकनाथः (2) अप्पय्यदीक्षितः (3) नारायणः (4) कुमारिलभट्टः

16P/274/8

74. आश्वलायनगृह्यवृत्तिकारस्य पितुर्नाम किम्?

- (1) दिवाकरः (2) महीदासः (3) प्रभाकरः (4) देवराजः

75. अग्निमारुतसूक्तस्य ऋषिः कः?

- (1) मेधातिथिः (2) शुनःशेषः (3) कुत्सः (4) दीर्घमता

76. यो जातसूक्तस्य ऋषिः कः?

- (1) अत्रिः (2) वामदेवः (3) विश्वामित्रः (4) गृत्समदः

77. पर्जन्यसूक्तस्य ऋषिः कः?

- (1) भरद्वाजः (2) वसिष्ठः (3) अत्रिः (4) वैवस्वतमनुः

78. हिरण्यगर्भसूक्तस्य ऋषिः कः ?

- (1) हिरण्यगर्भः (2) अत्रिः (3) भरद्वाजः (4) विश्वामित्रः

79. ऋग्वेदस्य प्रथमसूक्तस्य नाम किम्?

- (1) इन्द्रः (2) अग्निः (3) पुरुषः (4) वाकः

80. ऋग्वेदस्य प्रथमं भाष्यं कस्य?

- (1) माधवस्य (2) वेङ्कटमाधवस्य (3) स्कन्दस्वामिनः (4) सायणस्य

81. नास्तिकशिरोमणिः कः?
- (1) गाणपत्यः (2) चार्वाकः (3) बौद्धः (4) जैनः
82. "संहिता" शब्दस्य निष्पत्तिः भवति?
- (1) धाधातोः (2) गम्धातोः (3) अस् धातोः (4) पठ् धातोः
83. "मुखं व्याकरणं स्मृतम्" इति कस्य वचनम्?
- (1) पाणिनेः (2) पतञ्जलेः (3) याज्ञवल्क्यस्य (4) मनोः
84. "अनर्थकाःमन्त्राः" इति कस्य वचनम्?
- (1) जैनस्य (2) बौद्धस्य (3) चार्वाकस्य (4) कौत्सस्य
85. "अनन्ता वै वेदाः" एतत्कस्य वचनम् ?
- (1) व्याकरणस्य (2) कल्पस्य (3) श्रुतेः (4) शिक्षायाः
86. "तत्त्वमसि" इति किमस्ति?
- (1) महावाक्यम् (2) आचार्यवाक्यम् (3) ब्रह्मवाक्यम् (4) अनुभववाक्यम्
87. श्रीमद्भगवद्गीतायां कियन्तः अध्यायाः सन्ति?
- (1) 10 (2) 12 (3) 14 (4) 18

16P/274/8

88. "पठेत्" इत्यत्र कः लकारः?

- (1) लट् (2) लोट् (3) विधिलिङ् (4) लङ्

89. वैदिकव्याकरणस्य व्याख्याकारः कः?

- (1) हलायुधः (2) जयकृष्णः (3) भारद्वाजः (4) वामनः

90. "इदं नम ऋषिभ्यः पूर्वजेभ्यः पूर्वेभ्यःपथिकृदभ्यः" वाक्यमिदं कुत्रास्ति?

- (1) ऋग्वेदमन्त्रभागे (2) उपनिषद्भागे (3) आरण्यकभागे (4) ब्राह्मणभागे

91. माङ्गलदेवशास्त्रिवर्याणां कः ग्रन्थोऽस्ति?

- (1) इण्डिया इन दी वैदिक एज (2) जैमिनीयन्यायमाला
(3) ऋग्वेदप्रातिशाख्यम् (4) ऋग्वेदसर्वानुक्रमणी

92. यज्ञतत्त्वप्रकाशग्रन्थस्य कर्ता कः?

- (1) भारतस्वामी (2) धूर्तस्वामी (3) चिन्नस्वामी (4) देवस्वामी

93. "वैदिकविज्ञानम्" इति ग्रन्थस्य कर्ता कः?

- (1) गौरीनाथशास्त्री (2) गिरधरशर्मा चतुर्वेदी
(3) मधुसूदन ओझाः (4) गोपीनाथकविराजः

94. सूर्यः इत्यत्र कः धातुरस्ति?

- (1) या (2) गम् (3) सृ (4) सद्

95. साङ्ख्यकारिकायाः रचयिता कः?

- (1) गौडपादः (2) कपिलः (3) वाचस्पतिमिश्रः (4) ईश्वरकृष्ण

96. वेदान्तसारग्रन्थे कस्य मतस्य निरूपणं विद्यते?

- (1) विशिष्टाद्वैतवादस्य (2) द्वैताद्वैतवादस्य
(3) शुद्धाद्वैतवादस्य (4) अद्वैतवादस्य

97. आज्यस्तोत्र पृष्ठस्तोत्रादयो धर्माः कस्मिन् वेदे सन्ति?

- (1) यजुर्वेदे (2) सामवेदे (3) ऋग्वेदे (4) अथर्ववेदे

98. विरोधे गुणवादः स्यादनुवादोऽव धारिते ।

भूतार्थवादस्तद्धानादर्थवादिस्त्रिधा मतः॥

पद्यमिदं कुत्र सोदाहरणं व्याख्यातम्?

- (1) मीमांसापरिभाषायाम् (2) न्यायप्रकाशे
(3) अर्थसंग्रहे (4) ऋग्वेदभाष्यभूमिकायाम्

99. “भूतं भव्यं भविष्यं च सर्वं वेदात्प्रसिध्यति” कस्य वचनमिदम्?

- (1) याज्ञवल्क्यस्य (2) मनोः (3) कात्यायनस्य (4) हारीतस्य

100. बृहद्देवताग्रन्थे कति अध्यायाः सन्ति?

- (1) 8 (2) 10 (3) 12 (4) 16

16P/274/8

101. शाङ्खायनब्राह्मणं केन वेदेन सम्बद्धं विद्यते?

- (1) ऋग्वेदेन (2) सामवेदेन (3) अथर्ववेदेन (4) यजुर्वेदेन

102. अग्न्याधानं कस्मिन्वेदेऽस्ति?

- (1) यजुर्वेदे (2) अथर्ववेदे (3) सामवेदे (4) ऋग्वेदे

103. “चरंश्चरैवेति” इति कस्मिन् ब्राह्मणेऽस्ति?

- (1) ऐतरेयब्राह्मणे (2) वंशब्राह्मणे (3) शतपथब्राह्मणे (4) गोपथब्राह्मणे

104. “स्त्रीशूद्रद्विजबन्धूनां त्रयी न श्रुतिगोचरा” एतद्वचनं सायणाचार्येण कुत्र भाषितम्?

- (1) ऐतरेयब्राह्मणभाष्ये (2) ऋग्वेदभाष्ये
(3) शतपथभाष्ये (4) काण्वभाष्ये

105. कालविधानशास्त्रं किम्?

- (1) ज्यौतिषम् (2) व्याकरणम् (3) शिक्षा (4) निरुक्तम्

106. गौतमधर्मसूत्रं कस्य वेदस्य प्रातिनिध्यं करोति?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) सामवेदस्य (3) यजुर्वेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

107. कौषीतक्युपनिषद् कस्य वेदस्य?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) यजुर्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

108. धर्मस्य लक्षणं किम्?

(1) उपवासादिः	(2) वेदेनइच्छितलाभसाधनम्
(3) मिथ्या न कथनम्	(4) ईश्वरोपासना

109. “ऋचां दशसहस्राणि ऋचां पञ्च शतानि च” वचनमिदं कस्य?

(1) शौनकस्य	(2) कात्यायनस्य	(3) पाणिनेः	(4) याज्ञवल्क्यस्य

110. तैत्तिरीयसंहितायां राजसूय प्रकरणं कुत्र समाप्नातम्?

(1) प्रथम काण्डस्य द्वितीये प्रपाठके	(2) चतुर्थकाण्डस्य प्रथमे प्रापाठके
(3) प्रथमकाण्डस्यान्तिमे प्रपाठके	(4) तृतीयकाण्डस्य द्वितीय प्रपाठके

111. गोपालचन्दमिश्रः कस्य सूक्तस्य भाष्यं विनिर्मितवान्?

(1) नासदीयसूक्तस्य	(2) श्रीसूक्तस्य	(3) देवोसूक्तस्य	(4) पुरुषसूक्तस्य

112. “उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्य वरान्निबोधत” कस्याम् उपनिषदि वर्तते?

(1) छान्दोग्योपनिषदि	(2) प्रश्नोपनिषदि
(3) कठोपनिषदि	(4) मुण्डकोपनिषदि

113. “वेदप्रणीहितो धर्मः ” कस्य वचनमस्ति?

(1) आपस्तम्बस्य	(2) हारीतस्य	(3) वृहस्पतेः	(4) मनोः

16P/274/8

114. सायणाचार्यस्य गुरुः कः आसीत्?

- (1) विद्यातीर्थः (2) ब्रह्मानन्दसरस्वती
(3) भारतीकृष्णतीर्थः (4) विद्यारण्यस्वामी

115. अष्टविकृतिपाठेषु कः पाठः सर्वाधिकः कठिनः विलक्षणश्च मन्यते?

- (1) घनः (2) जटा (3) रेखा (4) शिखा

116. आचार्यसायणस्य का शाखा आसीत्?

- (1) मैत्रायणी (2) काण्वी (3) काठकी (4) तैत्तिरीया

117. महर्षिः वेदव्यासः कस्मै ऋग्वेदं समर्पितवान्?

- (1) वशम्पायनाय (2) जैमिनये (3) पैलाय (4) सुमन्तवे

118. "चत्वारि शृङ्गाः इत्यस्य कोऽर्थः?"

- (1) चत्वारःशृङ्गाः (2) चत्वारि शिखराणि
(3) चत्वारि शिरांसि (4) चत्वारःऋत्विजः

119. वेदपुरुषस्य श्रोत्रं किमस्ति?

- (1) गृह्यसूत्रम् (2) प्रातिशाख्यम् (3) कल्पसूत्रम् (4) निरुक्तम्

120. वेदपुरुषस्य घ्राणं किमस्ति?

- (1) ज्योतिषम् (2) निरुक्तम् (3) शिक्षा (4) कल्पम्

121. महायज्ञस्य सङ्ख्या का?

- (1) 3 (2) 4 (3) 5 (4) 6

122. सायणस्य अनुजस्य नाम किम्?

- (1) तारानाथः (2) योगनाथः (3) भोगनाथः (4) दुर्गानाथः

123. निरुक्तनिचयस्य प्रणेता कः?

- (1) यास्कः (2) शौनकः (3) वररुचिः (4) शाकल्यः

124. वेदाङ्गज्योतिषस्य प्रणेता कः ?

- (1) शाकटायनः (2) शौनकः (3) स्फोटायनः (4) लगधः

125. 'स्वाध्यायोऽध्येतव्य' इति वचनं कस्य?

- (1) रामायणस्य (2) पुराणस्य (3) श्रुतेः (4) तन्त्रस्य

126. निम्ननिर्दिष्टासु शाखासु ऋग्वेदसम्बद्धास्ति?

- (1) शणायनी (2) जैमिनी (3) शाकली (4) मैत्रायणी

127. वेदार्थपारिजातस्य कर्तुः निवासः कुत्रासीत्?

- (1) नैमिषारण्ये (2) वाराणस्याम् (3) लक्ष्मणपुरे (4) कर्णपुरे

128. स्थापत्यविद्या कस्य वेदस्य उपवेदः?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) यजुर्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

129. अङ्गत्वबोधकप्रमाणानि कति?

- (1) 2 (2) 5 (3) 6 (4) 7

16P/274/8

130. अविदित्वा ऋषिं छन्दो दैवतं योगमेव च। योऽध्यापयेज्जपेद्वापि पापीयाञ्जायते तु सः॥

वचनमिदं कस्य ?

- (1) शौनकस्य (2) पिङ्गलस्य (3) सायणस्य (4) स्कन्दस्वामिनः

131. “सिंहो व्याकरणस्य कर्तुरहरत्प्राणान् प्रियान् पाणिनेः” इत्यादिपद्यमिदं कुत्रास्ति?

- (1) तन्त्रवार्तिके (2) पाणिनीयशिक्षायाम्
(3) कथासरित्सागरे (4) श्लोकवार्तिके

132. “पुनर्वा एतामृत्विजो गर्भं कुर्वन्ति” इत्यस्य कोऽभिप्रायः?

- (1) पावयन्ति (2) दीक्षयन्ति (3) यजन्ति (4) याचन्ते

133. एकविंशतिदर्भपिञ्जलैः किं कुर्वन्ति?

- (1) यजन्ते (2) पावयन्ति (3) याचयन्ते (4) दीक्षयन्ति

134. “यज्ञो वै विष्णुः” इदं कस्य वचनमस्ति?

- (1) सायणस्य (2) श्रुतेः (3) पुराणस्य (4) तन्त्रस्य

135. पूर्वमीमांसादर्शने कत्यध्यायाः सन्ति?

- (1) 5 (2) 11 (3) 16 (4) 20

136. पूर्वमीमांसादर्शनस्य भाष्यकारः कः?

- (1) हरिस्वामी (2) देवस्वामी (3) शबरस्वामी (4) धूर्तस्वामी

137. स्कन्दस्वामिनः निवासः कुत्र आसीत्?

- (1) वङ्गप्रदेशे (2) गुर्जरप्रदेशे (3) महाराष्ट्रप्रदेशे (4) आन्ध्रप्रदेशे

138. "मध्व" इति कस्य उपनाम?

- (1) नारायणस्य (2) आनन्दतीर्थस्य (3) माधभट्टस्य (4) धानुष्कयज्वनः

139. "नमस्तुङ्गशिरश्चुम्बिचन्द्रचामरचाखे" इयमुक्तिः कस्य?

- (1) स्कन्दस्वामिनः (2) नारायणस्य (3) उदगीयस्य (4) हलायुधस्य

140. "यो ह वा अविदितापेयच्छन्दोदैवतविनियोगेन ब्राह्मणेन मन्त्रेण याजयति वाऽध्यापयति वा स स्थाणुं वच्छति गर्तं वा पद्यते" इत्यादि वचनं कस्य ग्रन्थस्य अस्ति?

- (1) शतपथब्राह्मणस्य (2) छन्दोब्राह्मणस्य (3) ऐतरेयब्राह्मणस्य (4) गोपथब्राह्मणस्य

141. शुनःशेपकथा कस्मिन् ब्राह्मणे प्राप्यते?

- (1) वंशब्राह्मणे (2) शतपथब्राह्मणे (3) ऐतरेयब्राह्मणे (4) गोपथब्राह्मणे

142. काशीवतसूक्तं कस्मिन् वेदेऽस्ति ?

- (1) ऋग्वेदे (2) यजुर्वेदे (3) अथर्ववेदे (4) सामवेदे

143. सज्ञानसूक्तं कस्मिन् मण्डले प्राप्यते?

- (1) 3 (2) 7 (3) 9 (4) 10

144. अक्षसूक्तसूक्तं कस्मिन् प्राप्यते?

- (1) ऋग्वेदे (2) यजुर्वेदे (3) सामवेदे (4) अथर्ववेदे

145. भूर्भुवः स्वः इति मन्त्रस्य छन्दः किम् ?

- (1) त्रिष्टुप् (2) गायत्री (3) अनुष्टुप् (4) पङ्क्तिः

16P/274/8

146. वास्तोष्पतिसूक्तं कस्मिन् वेदे प्राप्यते?

- (1) ऋग्वेदे (2) यजुर्वेदे (3) सामवेदे (4) अथर्ववेदे

147. पुरुषसूक्तस्य देवता का?

- (1) पुरुषः (2) आङ्गिरसः (3) इन्द्रः (4) वनस्पतिः

148. मीमांसानुसारेण कर्माणि कति?

- (1) 2 (2) 3 (3) 5 (4) 9

149. मीमांसाशास्त्रे धर्मलक्षणं किमस्ति?

- (1) चोदनालक्षणोऽर्थः (2) आमनायस्यक्रियार्थत्वम्
(3) गुरुपूजनम् (4) पापाचरणम्

150. निघण्टुग्रन्थे कियन्तः अध्यायाः सन्ति?

- (1) 3 (2) 5 (3) 8 (4) 9

16P/274/8

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

23

P.T.O.

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।